

СПОРАЗУМЕНИЕ**за сътрудничество в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели между Европейската общност за атомна енергия и правителството на Република Казахстан**

ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ ЗА АТОМНА ЕНЕРГИЯ, наричана по-долу „Общността“,

и

ПРАВИТЕЛСТВОТО НА РЕПУБЛИКА КАЗАХСТАН, наричано по-долу „правителството на Казахстан“,

също така наричани общо „страната“ или „страните“, според случая,

КАТО НАПОМНЯТ, че Споразумението за партньорство и сътрудничество (СПС) между Европейските общности и техните държави-членки и Република Казахстан, което влезе в сила на 1 юли 1999 г., определя търговията с ядрени материали да бъде подчинена на разпоредбите на специално споразумение, което да бъде сключено между Европейската общност за атомна енергия и правителството на Казахстан,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните са сключили Споразумението между Европейската общност за атомна енергия и Република Казахстан за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и Споразумението между Европейската общност за атомна енергия и Република Казахстан за сътрудничество в областта на управляемия ядрен синтез, които влязоха в сила съответно на 1 юни 2003 г. и 13 април 2004 г.,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че всички държави-членки на Общността и Република Казахстан са страни по Договора за неразпространение на ядреното оръжие, наричан по-долу „ДН“,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Общността, нейните държави-членки и Република Казахстан са се ангажирали да гарантират, че проучването, развитието и използването на ядрената енергия за мирни цели се извършват по начин, съответстващ на целите на ДН,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че се прилагат гаранции в областта на ядрената безопасност в Общността съгласно дял II, глава VII от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, наричан по-долу „Договора за Евратом“, както и съгласно споразуменията за гаранции, сключени между Общността, нейните държави-членки и Международната агенция за атомна енергия, наричана по-долу „МААЕ“, а също и в Република Казахстан по силата на споразумението между Република Казахстан и Международната агенция за атомна енергия относно прилагането на гаранции във връзка с ДН, което влезе в сила на 11 август 1995 г., наричано по-долу „Споразумение за прилагане на гаранции“,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че Общността, нейните държави-членки и правителството на Казахстан потвърждават подкрепата си за МААЕ и за нейната усилена система на гаранции,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните следва да улеснят търговията с ядрени материали помежду си или между упълномощени лица или предприятия, установени на съответните територии на Общността и Република Казахстан, в името на общия интерес на производителите, промишлеността, свързана с ядрения горивен цикъл, предприятията за комунални услуги и потребителите,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че следва да се отчетат ангажиментите, поети от правителствата на всички държави-членки на Общността и правителството на Република Казахстан в рамките на Групата на доставчиците на ядрени материали,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че е целесъобразно да се укрепи основата за сътрудничество между страните в мирното използване на ядрената енергия чрез сключването на рамково споразумение,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Определения

За целите на настоящото споразумение:

1. „ядрен материал“ е всеки изходен материал или специален разпадащ се материал по смисъла на определянето на тези термини в член XX от Устава на МААЕ;

2. „Общност“ означава:

а) юридическото лице, учредено по силата на Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, страна по настоящото споразумение;

б) териториите, на които се прилага същият този договор;

3. „компетентни органи“ на страните са:

— по отношение на Общността — Европейската комисия,

— по отношение на правителството на Казахстан — комисията за атомна енергия към Министерството на енергетиката и минералните ресурси на Република Казахстан.

В случай на промени страните ще се уведомяват взаимно по дипломатически път.

Член 2

Цел

Целта на настоящото споразумение е да се обезпечи рамка за сътрудничество между страните в областта на използването на ядрената енергия за мирни цели с оглед укрепване на общите отношения на сътрудничество между Общността и Република Казахстан въз основа на взаимна изгода и реципрочност и без да се накърняват съответните правомощия на всяка от страните.

Член 3

Обхват на сътрудничеството

1. Страните могат да си сътрудничат по начина, определен в членове 4—8 по-долу, в използването на ядрената енергия за мирни цели в следните области:

а) ядрена безопасност (член 4);

б) контролиран ядрен синтез (член 5);

в) изследователска и развойна дейност в други области на използването на ядрената енергия за мирни цели, различни от посочените в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член (член 6);

г) търговия с ядрени материали и предоставяне на услуги, свързани с ядрения горивен цикъл (член 7);

д) други области, имащи отношение към предмета на настоящото споразумение (член 8).

2. Сътрудничеството, посочено в настоящия член, може да се осъществява както между страните, така и между упълномощени лица и предприятия, установени в Общността и в Република Казахстан.

Член 4

Ядрена безопасност

Сътрудничеството в областта на ядрената безопасност се реализира в съответствие със Споразумението за сътрудничество между Европейската общност за атомна енергия и Република Казахстан в областта на ядрената безопасност, влязло в сила на 1 юни 2003 г.

Член 5

Контролиран ядрен синтез

Сътрудничеството в областта на контролирания ядрен синтез се реализира в съответствие със Споразумението за сътрудничество между Европейската общност за атомна енергия и Република Казахстан в областта на контролирания ядрен синтез, влязло в сила на 13 април 2004 г.

Член 6

Изследователска и развойна дейност в други области на използването на ядрената енергия за мирни цели

1. Сътрудничеството обхваща и ядрени изследвания и разработки от взаимен интерес на страните, различни от тези, посочени в членове 4 и 5 по-горе, за които страните са се споразумели, доколкото те са обхванати от съответните им програми.

2. Сътрудничеството може да включва по-специално следните области:

а) приложения на ядрената енергия в областта на медицината и промишлеността, включително генерирането на електроенергия;

б) въздействието на ядрената енергия върху околната среда;

в) всяка друга област на ядрени изследвания и разработки, за която страните са се споразумели, доколкото са обхванати от съответните им програми.

3. Сътрудничеството се реализира, в частност, посредством:

а) обмен на техническа информация с помощта на доклади, посещения, семинари, технически срещи и др.;

б) обмен на персонал между участващите лаборатории и/или органи, включително за целите на обучението;

в) обмен на образци, материали, инструменти и апарати за експериментални цели;

г) балансирано участие в съвместни проучвания и дейности.

4. Доколкото това е необходимо, обхватът и условията за сътрудничество по конкретни проекти ще бъдат предвидени в изпълнителни договорености, сключени от компетентните органи на страните, които ще действат съобразно съответните изисквания на законодателството на Общността и законодателството на Република Казахстан.

Такива изпълнителни договорености могат да уреждат, *inter alia*, разпоредби по финансирането, възлагане на управленски отговорности и подробни разпоредби за разпространяване на информация и права върху интелектуална собственост.

5. Разходите, произтичащи от дейностите по сътрудничеството, се поемат от страната, която ги е направила, освен ако между страните изрично е уговорено друго.

Член 7

Търговия с ядрени материали и предоставяне на свързани с това услуги

1. Ядрен материал, прехвърлен между страните както пряко, така и чрез трета страна, става предмет на настоящото споразумение след влизането му в териториалната юрисдикция на Общността или на Република Казахстан, при условие че страната доставчик е уведомила страната получател писмено преди или по време на изпращането в съответствие с процедурите, определени от административното споразумение, което следва да се изготви от компетентните органи на страните.

2. Ядрен материал, упоменат в параграф 1 от настоящия член, остава предмет на разпоредбите от настоящото споразумение, докато:

а) бъде определено в съответствие с разпоредбите за прекратяване на гаранциите в съответното споразумение, посочено в параграф 6, буква б) от настоящия член, че материалът вече не може да бъде използван за каквато и да е ядрена дейност от гледна точка на гаранциите или че е станал практически невъзстановим;

б) бъде изнесен извън юрисдикцията на Общността или на Република Казахстан в съответствие с параграф 6, буква д) от настоящия член; или

в) страните се споразумеят писмено, че ядреният материал не следва да бъде повече предмет на настоящото споразумение.

3. Всякаво прехвърляне на ядрени материали, осъществено в рамките на дейностите по сътрудничеството, се извършва съобразно съответните международни ангажименти на Общността, нейните държави-членки и Република Казахстан по отношение на използването на ядрената енергия за мирни цели съгласно формулировките, изброени в параграф 6 от настоящия член.

4. Търговията с ядрени материали и предоставянето на съответните услуги между страните се осъществяват по цени, обвързани с пазарните.

5. Страните се опитват да избягват конфликтни ситуации, при които се изисква прилагането на търговски гаранции в тяхната взаимна търговия с ядрени материали. Ако все пак възникнат проблеми при търговията с ядрени материали между страните, които биха могли да застрашат сериозно жизнеспособността на ядрената промишленост, включително добива на уран, в Общността или в Република Казахстан, всяка от страните може да поиска консултации, които следва да се проведат при първа възможност в рамките на *ad hoc* комитет, като страните определят свикването, периода и нивото на участниците, които ще провеждат консултациите.

Ако чрез консултациите не може да се достигне до взаимно-приемливо решение на тези проблеми, страната, която е поискала провеждането на такива консултации, може да приеме подходящи търговски гаранции с цел разрешаване на същите или намаляване на тяхното въздействие в съответствие със законодателствата на Общността и на Република Казахстан, както и с приложимите принципи на международното право.

Прилагането на параграф 5 от настоящия член не накърнява Договора за Евратом и вторичното законодателство към него.

б. Прехвърлянето на ядрени материали подлежи на следните условия:

а) ядреният материал се използва за мирни цели, а не за производство на каквото и да е ядрено взривно устройство или за изследвания или разработки на такова устройство;

б) ядреният материал е предмет на:

— в Общността, на гаранциите на Евратом в съответствие с Договора за Евратом и на гаранциите на МААЕ в съответствие със следните споразумения за гаранции, в зависимост от случая, и тъй като същите могат да подлежат на преразглеждане и замяна, в такъв обхват, какъвто се изисква от разпоредбите в Договора за неразпространение:

1. споразумението между държавите-членки в Общността, които не притежават ядрено оръжие, Евратом и МААЕ, влязло в сила на 21 февруари 1977 г. (публикувано като INFCIRC/193);

2. споразумението между Франция, Евратом и МААЕ, влязло в сила на 12 септември 1981 г. (публикувано като INFCIRC/290);

3. споразумението между Обединеното кралство, Евратом и МААЕ, влязло в сила на 14 август 1978 г. (публикувано като INFCIRC/263);

допълнени едновременно с допълнителни протоколи, сключени на 30 април 2004 г. въз основа на документ, публикуван като INFCIRC/540 (Примерен допълнителен протокол към споразумението/споразуменията между държавата/държавите и МААЕ за прилагането на гаранции);

— в Република Казахстан, на споразумението за гаранции, влязло в сила на 11 август 1995 г. (публикувано като INFCIRC/504); допълнено с Допълнителен протокол към споразумението между Република Казахстан и МААЕ относно прилагането на гаранции в съответствие с ДН, сключен на 6 февруари 2004 г. въз основа на документ, публикуван като INFCIRC/540 (Примерен допълнителен протокол към споразумението/споразуменията между държавата/държавите и МААЕ за прилагането на гаранции), ако е в сила;

в) в случай на прекратяване или преустановяване на прилагането на някое от споразуменията с МААЕ, посочени в параграф 6, буква б) от настоящия член, по каквато и да е причина в Общността или в Република Казахстан съответната страна сключва споразумение с МААЕ, което предвижда ефективност и обхват, равностойни на тези, предвидени в споразуменията за гаранции, посочени в параграф 6, буква б), точка 1) или 2), или, ако това е невъзможно,

Общността, доколкото е засегната, прилага гаранции, основаващи се на системата на гаранции на Евратом, която предвижда ефективност и обхват, равностойни на тези, предвидени в споразуменията за гаранции, посочени в параграф 6, буква б), точка 1), или ако това е невъзможно,

страните сключват споразумения за прилагането на гаранции, които предвиждат ефективност и обхват, равностойни на тези, осигурявани от споразуменията за гаранции, посочени в параграф 6, буква б), точка 1) или 2);

г) прилагане на мерки за физическа защита на нива, които отговарят поне на критериите, изложени в приложение В към документа на МААЕ INFCIRC/254/Rev.6/част 1 (Насоки за прехвърляне на ядрени материали) със съответните изменения; в допълнение към настоящия документ държавите-членки на Общността, Европейската комисия, при необходимост, и Република Казахстан ще се позовават, когато прилагат мерки за физическа защита, на препоръките в документ на МААЕ INFCIRC/225/Rev.4, коригиран (Физическа защита на ядрения материал и ядрените съоръжения) със съответните изменения. За международния транспорт се прилагат разпоредбите на Международната конвенция за физическа защита на ядрените материали (Документ на МААЕ INFCIRC/274/Rev.1), така както е преработена и приета от страните и държавите-членки на Общността, и регламентите на МААЕ за безопасно транспортиране на радиоактивни материали (Норми за безопасност на МААЕ серии TS-R-1/ST-1, преработени), с направените изменения и транспониране в законодателството на Общността и Република Казахстан;

д) всяко препредаване на материали, за които се прилагат разпоредбите на настоящия член, извън юрисдикциите на Общността или на Република Казахстан се извършва единствено при спазване на условията на Насоките за прехвърляне на ядрени материали, изложени в Документ на МААЕ INFCIRC/254/Rev.6/част 1, със съответните изменения.

7. Никакви административни разпоредби, свързани с търговията, промишлената обработка или движение на ядрен материал на териториите на Общността или Република Казахстан, не могат да бъдат използвани за ограничаване на търговията или за възпрепятстване на търговските интереси на страните в използването на ядрената енергия за мирни цели както на международно, така и на национално равнище.

Разпоредбите на настоящото споразумение не се използват за възпрепятстване свободното движение на ядрен материал в пределите на територията на Общността.

Прилагането на параграф 7 от настоящия член не накърнява Договора за Евратом и вторичното законодателство към него.

8. Независимо от преустановяването или прекратяването на настоящото споразумение поради някаква причина, параграф 6 от настоящия член продължава да се прилага, доколкото в юрисдикцията на някоя от страните остава ядрен материал, предмет на тези разпоредби, или докато не бъде взето решение в съответствие с параграф 2 от настоящия член.

Член 8

Други области, имащи отношение към предмета на настоящото споразумение

1. Страните могат да се договарят, в рамките на техните компетенции, за сътрудничество по други дейности в областта на ядрената енергия.

2. За Общността дейностите следва да бъдат обхванати от съответни програми за действие и да съответстват на условията, определени за тях, например в областите на ядрената безопасност, безопасното транспортиране на ядрен материал, гаранциите или промишленото сътрудничество за подобряване на някои аспекти на безопасността на ядрените инсталации.

3. Разпоредбите на член 6, параграф 4 се прилагат и към това сътрудничество.

Член 9

Приложимо право

Сътрудничеството по настоящото споразумение е в съответствие със законовите и подзаконовите актове, които са в сила в Общността и в Република Казахстан, както и с международните споразумения, сключени от страните.

Член 10

Интелектуална собственост

Използването и разпространението на информация и права на интелектуална собственост, патенти и авторски права, свързани с дейностите за сътрудничество в рамките на настоящото споразумение, следва да са в съответствие с приложенията към споразуменията за сътрудничество в областта на ядрената безопасност и контролирания ядрен синтез, споменати по-горе съответно в членове 4 и 5 от настоящото споразумение.

Член 11

Консултация и арбитраж

1. Страните провеждат редовни консултации в рамките на СПС, насочени към наблюдение на сътрудничеството по настоящото споразумение, освен ако страните са предвидили специфични механизми за провеждане на консултациите.

2. Споровете във връзка с прилагането или тълкуването на настоящото споразумение могат да се решават в съответствие с член 88 от СПС.

Член 12

Двустранни споразумения за сътрудничество в областта на ядрената енергия

1. Разпоредбите на настоящото споразумение заменят разпоредбите на действащите двустранни споразумения между отделните държави-членки на Общността и Република Казахстан, които регулират права и задължения, предвидени в настоящото споразумение.

2. В случай че разпоредбите на споменатите двустранни споразумения между отделните държави-членки на Общността и Република Казахстан регулират права и задължения на Република Казахстан и съответните държави-членки извън тези, предвидени в настоящото споразумение, тези права и задължения продължават да се прилагат по силата на съответните двустранни споразумения.

Член 13

Влизане в сила и срок на действие

1. Споразумението влиза в сила на датата, на която страните след завършване на съответните процедури разменят дипломатически ноти за влизането му в сила, и остава в сила за срок десет години.

2. След този период настоящото споразумение се продължава автоматично за петгодишни периоди, освен ако една от страните поиска прекратяването му с писмено предизвестие. Споразумението се прекратява шест месеца след датата на получаване на уведомлението от съответната страна.

3. Ако някоя от страните или държава-членка на Общността наруши съществени разпоредби на настоящото споразумение, другата страна може, след изпращане на изрично писмено уведомление за това, да отмени временно или да прекрати изцяло или частично сътрудничеството по настоящото споразумение. Преди някоя от страните да предприеме действия с тази цел, страните се консултират с оглед постигане на споразумение за предприемане на коригиращи мерки, както и за графика, в рамките на който трябва да бъдат взети тези мерки. Такова действие се предприема единствено ако договорените мерки не са били предприети в договорения срок или в случай на непостигане на споразумение, след изтичане на срока, определен от страните.

Член 14

По взаимно съгласие на страните допълненията и измененията под формата на протоколи могат да бъдат включени и да станат неразделна част от споразумението.

Настоящото споразумение се съставя в два еднакви екземпляра на английски, гръцки, датски, естонски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, чешки, шведски и казахски език, като всички текстове са еднакво автентични.

Съставено в Брюксел на 5 декември 2006 година.

За Европейската общност за атомна енергия   За правителството на Република Казахстан
Andris PIEBALGS   Bakhtykozha IZMUKHAMBETOV
